SL

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 19. decembra 2008

na zahtevo slovenskega Ministrstva za finance
o predlogu uredbe o merilih in pogojih za izdajanje poroštev
po 86.a členu Zakona o javnih financah

(CON/2008/88)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je dne 3. decembra 2008 prejela zahtevo slovenskega Ministrstva za finance (v nadaljevanju: Ministrstvo) za mnenje o predlogu uredbe o merilih in pogojih za izdajanje poroštev po 86.a členu Zakona o javnih financah (v nadaljevanju: predlog uredbe). Slovenska vlada je predlog uredbe sprejela dne 4. decembra 2008[1].

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz člena 105(4) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in iz šeste alinee člena 2(1) Odločbe Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov[2], saj je predlog uredbe povezan s pravili, ki se nanašajo na finančne institucije, kolikor pomembno vplivajo na stabilnost finančnih institucij in trgov. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

1. Namen predloga uredbe

1.1 Pravna podlaga za sprejetje predloga uredbe je Zakon o javnih financah (v nadaljevanju: Zakon)[3], v katerem so določene štiri kategorije ukrepov za omejitev učinkov svetovne finančne krize v Sloveniji in ohranitev stabilnosti domačega finančnega sistema. Enega teh ukrepov predstavljajo državna poroštva za kreditne institucije do skupne višine 12 milijard EUR glavnic. V skladu s prvim odstavkom 88.a člena Zakona bo merila in pogoje ter višino provizije za izvedbo zgoraj omenjenih ukrepov sprejela vlada z uredbami za vsak posamezni ukrep posebej.

1.2 Do državnega poroštva so upravičene solventne kreditne institucije, ki imajo veljavno dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev in sedež v Sloveniji. Državna poroštva se lahko izdajo v korist tistih kreditnih institucij, ki izpolnjujejo zahteve po minimalnem kapitalu po Zakonu

1 Uredba o merilih in pogojih za izdajanje poroštev po 86.a členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 115/2008).

2 UL L 189, 3.7.1998, str. 42.

3 Uradni list RS, št. 79/1999, 124/2000, 79/2001, 30/2002, 56/2002, 110/2002, 127/2006, 14/2007 in 109/2008.

o bančništvu[4], vendar pa, zaradi učinkov svetovne finančne krize, brez državnega poroštva ne morejo izpeljati transakcij zadolžitev na finančnem ali medbančnem trgu, s katerimi bi financirale svoje obveznosti in stroške poslovanja.

1.3 Pogoji zadolževanja kreditnih institucij, za katero se izda državno poroštvo, morajo biti v bistvenem primerljivi s tistimi, ki jih pri zadolževanju za istovrstne posle dogovori država. Kreditne institucije morajo sredstva, pridobljena z državnim poroštvom, uporabiti predvsem za spodbujanje gospodarske aktivnosti in zagotovitev ustrezne kreditne podpore gospodarstvu. Postopek izdaje državnega poroštva bo vodilo Ministrstvo in če oceni, da kreditna institucija izpolnjuje predpisane pogoje, bo predlagalo vladi, da sprejme sklep o izdaji poroštva. Banka Slovenije bo kot pristojni nadzorni organ podala oceno o potrebnosti in primernosti izdaje poroštva, vlada pa jo bo seznanila z vsakim sprejetim sklepom o izdaji poroštva. Za izdana poroštva se plačuje provizija. Ta provizija se izračuna glede na ročnost poroštvene pogodbe in dolgoročno bonitetno oceno kreditne institucije s strani mednarodno priznanih bonitetnih agencij.

1.4 Predlog uredbe je začasne narave in bo veljal do 31. decembra 2010.

2. Splošne pripombe

2.1 Ministrstvo je zaprosilo ECB za mnenje o predlogu uredbe dne 3. decembra 2008 in prosilo za prioritetno obravnavo zahteve za posvetovanje, ker nujnost sprejetja predloga Uredbe ni dopuščala normalnega obdobja posvetovanja. Pri tem ni navedlo konkretnega roka za sprejetje mnenja ECB in kljub več neformalnim stikom z Ministrstvom ECB ni bila obveščena o tem, da se postopek sprejemanja nahaja že v zaključni fazi. Predlog uredbe je bil nato sprejet naslednji dan po posvetovanju z ECB (dne 4. decembra 2008), ne da bi bila ECB o tem poprej obveščena. ECB ponovno poudarja svoje stališče, ki je bilo slovenskim organom že sporočeno[5], da tudi posebej nujni primeri ne odpravljajo dolžnosti nacionalnih organov po členu 105(4) Pogodbe, da se posvetujejo z ECB o osnutkih nacionalnih pravnih predpisov, ki spadajo na področja v pristojnosti ECB. ECB bi pozdravila, če bi bila zaprošena za mnenje o predlogu uredbe v zgodnejši fazi, da bi se tako organu, ki sprejme predpis, zagotovilo dovolj časa za upoštevanje pripomb ECB. Iz člena 3(4) Odločbe 98/415/ES izhaja, da so države članice dolžne začasno ustaviti postopek sprejemanja osnutka pravnega predpisa, ko je zahteva za posvetovanje z ECB vložena, in sicer dokler ne prejmejo mnenja ECB[6].

---

4 Uradni list RS, št. 131/2006, 124/2000, 79/2001, 30/2002, 56/2002, 110/2002, 127/2006, 14/2007 in 109/2008.

5 Glej odstavek 2.4 mnenja ECB CON/2008/76 z dne 25. novembra 2008 na zahtevo slovenskega Ministrstva za finance o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah, dostopnega na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

6 Glej poglavje IV, oddelek I v Priročniku za posvetovanje nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov, dostopnem na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

2.2 Predlog uredbe je bil sprejet na podlagi Zakona, o katerem je ECB izdala mnenje CON/2008/76. ECB je sedaj zaprošena za mnenje o predpisu, ki izvaja Zakon, in vsa stališča, ki jih je izrazila v mnenju CON/2008/76, veljajo tudi za predlog uredbe.

3. Posamezne pripombe

3.1 *Obseg obveznosti, za katere se lahko izda državno poroštvo*

Predlog uredbe podrobneje ne določa, za katere obveznosti se lahko izdajo državna poroštva. V skladu s četrtim odstavkom 86.a člena Zakona se poroštva lahko izdajajo za obveznosti z rokom dospelosti od treh mesecev do največ pet let iz naslova zadolžitve na finančnem ali medbančnem trgu, kamor se za namen Zakona štejejo vse obveznosti upravičenih kreditnih institucij do drugih kreditnih institucij in drugih finančnih družb, razen obveznosti iz naslova strukturiranih finančnih instrumentov, podrejenih obveznosti kreditne institucije in obveznosti do nadrejene osebe ter z njo povezanih oseb. ECB je v mnenju CON/2008/76[7] priporočila, da se je za zagotovitev učinkovitega izvajanja enotne denarne politike v euroobmočju treba izogniti izdajanju državnih poroštev za medbančne vloge. S tem v zvezi ECB ugotavlja, da je še vedno potrebno dodatno pojasnilo glede obsega pokritja z državnim poroštvom.

3.2 *Provizija, ki jo plačajo kreditne institucije prejemnice*

V skladu s 7. členom predloga uredbe bo vlada s sklepom o izdaji poroštva določila višino letne provizije za izdano poroštvo. Predlagalo jo bo Ministrstvo glede na ročnost poroštvene pogodbe in dolgoročno bonitetno oceno kreditne institucije s strani mednarodno priznanih bonitetnih agencij. ECB je v mnenju CON/2008/76[8] poudarila, da je ključno zagotoviti usklajenost pri določanju cene za državna poroštva znotraj euroobmočja in v EU, saj so enaki konkurenčni pogoji bistvenega pomena. Cena državnega poroštva bi morala temeljiti na tveganju in biti tržno usmerjena ter določena na podlagi stroškov za odgovarjajoče jamstvo na trgu. V tem smislu ECB ceni dodatne informacije, določene v prilogi k predlogu uredbe. Pomembno je, da je pri določanju cene za državno poroštvo višina provizije, ki jo plačajo kreditne institucije, v korist katerih se izda poroštvo, povezana s preostalo ročnostjo obveznosti, ki so predmet poroštva, in z ročnostjo nad enim letom. ECB poudarja tudi potrebo po nadaljnji harmonizaciji znotraj euroobmočja, ki bo vodila k zagotavljanju tega, da državni ukrepi podpore ne bodo negativno vplivali na enotno denarno politiko v euroobmočju[9].

---

7 Glej odstavek 3.3 mnenja CON/2008/76.

8 Glej odstavek 3.4 mnenja CON/2008/76.

9 Glej npr. odstavek 3.2 mnenja ECB CON/2008/52 z dne 17. oktobra 2008 na zahtevo španskega državnega sekretarja za gospodarske zadeve o kraljevi uredbi z zakonsko močjo, ki ureja ustanovitev Sklada za pridobivanje finančnega premoženja, in o kraljevi uredbi z zakonsko močjo, ki sprejema nujne finančne in gospodarske ukrepe v zvezi z usklajenim evropskim akcijskim načrtom držav euroobmočja, in odstavek 3.7 mnenja ECB CON/2008/81 z dne 1. decembra 2008 na zahtevo madžarskega ministrstva za finance o predlogu zakona o krepitvi sistema finančnih posrednikov.

3.3 *Sodelovanje centralne banke pri ukrepih podpore*

Po razumevanju ECB bo Banka Slovenije odgovorna za opravljanje različnih nalog pri izvajanju ukrepov, sprejetih na podlagi predloga uredbe. V skladu s prejšnjimi mnenji ECB opozarja slovenske organe, da morajo biti naloge, ki jih opravlja Banka Slovenije, v skladu s prepovedjo denarnega financiranja po členu 101 Pogodbe in Uredbo Sveta (ES) št. 3603/93 z dne 13. decembra 1993 o opredelitvi pojmov za uporabo prepovedi iz členov 104 in 104b(1) Pogodbe[10].

Banka Slovenije bo obdelovala vloge, ki jih predložijo kreditne institucije za pridobitev državnega poroštva, in jim pri tem zagotavljala prednostno obravnavo. Banka Slovenije bo poleg tega ocenila potrebnost in primernost izdaje poroštva in navedla, ali je kreditna institucija upravičena do izdaje poroštva kot ukrepa po Zakonu in predlogu uredbe ter ali je izdaja poroštva najprimernejši ukrep za dosego namena, ki ga predvideva Zakon[11].

ECB poudarja, da morajo biti naloge, ki jih opravlja Banka Slovenije, v skladu z zgoraj omenjeno prepovedjo, kar zadeva njihovo plačilo. Pričakuje se tudi, da bodo naloge, ki jih opravlja Banka Slovenije za potrebe državnih ukrepov podpore, popolnoma skladne z institucionalno in finančno neodvisnostjo Banke Slovenije, ki je varovalo za primerno opravljanje nalog Banke Slovenije po Pogodbi in Statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke. Končno, ECB razume, da se bodo vsi stroški poroštev, ki jih izdaja slovenska država, financirali izključno iz proračunskih virov in da to v nobenem primeru ne bo privedlo do tega, da bi Banka Slovenije zagotavljala prekoračitev pozitivnega stanja na računu.

To mnenje bo objavljeno na spletni strani ECB.

V Frankfurtu na Majni, 19. decembra 2008

[podpis]

Predsednik ECB

Jean-Claude TRICHET

10 UL L 332, 31.12.1993, str. 1.

11 Glej 3. do 6. člen predloga uredbe.